

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
SOSYAL SİGORTALAR KURUMU BAŞKANLIĞI
SİGORTA İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
(Tahsisler Daire Başkanlığı)

24 ŞUBAT 2004

Sayı : B.13.1.SSK.0.07.00.00.IX.031/

Konu : Topluluk Sigortası İşlemleri.

130610

Ankara

24.02.2004

GENELGE

12-132-EK

Bilindiği üzere, 4958 sayılı Kanunun 40'inci maddesi ile 506 sayılı Kanunun 86'ncı maddesinde yapılan değişiklikle;

- Topluluk sigortası yoluyla malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına tabi tutulan sigortalıların prim oranının %20'den %30'a yükseltilmesi,

- Sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanmayan ülkelerde iş üstlenen işverenlerin bu ülkelerde çalıştırılmak üzere götürdükleri Türk işçileri hakkında istekleri halinde isteğe bağlı sigorta hükümlerinin uygulanması,

öngörülmüş ve bu değişikliğe ilişkin usul ve esaslar 08/08/2003 tarih ve 12-126.Ek Genelgede açıklanmıştır.

Bu kez, söz konusu düzenlemeler uyarınca Malüllük, Yaşlılık ve Ölüm Topluluk Sigortası Genel Şartlarında yapılan değişiklikler Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca da onaylanmış olup, ilgili tip sözleşmeleri de genel şartlara uygun şekilde değiştirilerek genelge ekinde gönderilmiştir.

Buna göre, uygulamada meydana gelen değişikliklerle Genel Müdürlüğümüzce uygun görülen diğer uygulama değişiklikleri aşağıda açıklanmıştır.

A- YURTDIŞINDA ÇALIŞTIRILAN TÜRK İŞÇİLERİ

4958 sayılı Kanunla sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanmayan ülkelerde iş üstlenen işverenlerin bu ülkelerde çalıştırdıkları Türk işçilerinin isteğe bağlı sigortaya tabi tutulmaları isteklerine bırakıldığından, işverenlerin bu ülkelerde 06/08/2003 tarihinden önce veya sonra üstlendikleri işlerde bu tarihten sonra çalıştıracakları Türk işçilerinden isteğe bağlı sigortaya devam etmek isteyenler hakkında 506 sayılı Kanunun 85'inci maddesi hükümleri uygulanacak, ancak bu ülkelerde çalıştıracakları Türk işçilerin sosyal güvenliklerini topluluk sigortası yoluyla sağlamak isteyen işverenlerle de Malüllük, Yaşlılık ve Ölüm Topluluk Sigortası Tip Sözleşmesi imzalanabilecektir.

1) İsteğe Bağlı Sigorta İşlemleri

Sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanmayan ülkelerde iş üstlenen işverenlerin bu işlerde çalıştıracakları Türk işçilerinin;

a) Sigorta müdürlüklerine yapacakları isteğe bağlı sigorta başvurularında İsteğe Bağlı Sigorta Başvuru Belgesi ile birlikte ilişikteki Beyan ve Taahhüt Belgesinin işverence onaylı bir örneği de Kurumca alınarak sigortalının dosyasında muhafaza edilecektir.

b) İsteğe bağlı sigortaya kabullerinde 506 sayılı Kanunun 85'inci maddesinin 4958 sayılı Kanunun 39'uncu maddesiyle değişik (E) fıkrasına göre, en az 1080 gün malütlük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olma şartı aranmayacaktır.

c) İsteğe bağlı sigortalılıkları, söz konusu işlerde çalıştıkları sürece devam edeceğinden, işe başladıkları tarihten önce isteğe bağlı sigortalı olma talebinde bulunmak koşuluyla sigortalılıkları, söz konusu işlere başladıkları tarihten geçerli olmak üzere başlatılacak, bu işlerden ayrıldıkları tarih itibariyle de sona erdirilecektir. Buna göre, isteğe bağlı sigortaya başlangıç ve çıkış tarihleri ayın herhangi bir gününde olabileceğinden, başlangıç ve çıkış tarihlerindeki aylara ait isteğe bağlı sigorta primleri kıst olarak tahsil edilebilecektir.

d) Bu işlerden ayrıldıkları tarih itibariyle en az 1080 gün malütlük, yaşlılık ve ölüm sigortaları prim ödeme şartını yerine getiren sigortalıların, bu tarihten sonra isteğe bağlı sigortalılıklarının sona erdirilmesinde 85'inci maddenin (D) bendi hükümleri uygulanacaktır.

2) Topluluk Sigortası İşlemleri

Sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanmayan ülkelerde iş üstlenen işverenlerin bu işlerde çalıştırılacakları Türk işçilerini topluluk sigortası yoluyla sigortalamalarını istemeleri durumunda;

a) İşverenle Kurum arasında cari usullere göre ekteki örneğe uygun Malütlük, Yaşlılık ve Ölüm Topluluk Sigortası Tip Sözleşmesi imzalanacaktır.

b) 01/09/2003 tarihinden geçerli olmak üzere malütlük, yaşlılık ve ölüm topluluk sigortası prim oranı % 20'den % 30'a yükseltildiğinden, bu oranın % 14'ü sigortalı, % 16'sı da işveren hissesi olarak uygulanacak, ancak bu sigorta kolları ile birlikte hastalık sigortasına da topluluk sigortası yoluyla prim ödeyenlerin malütlük, yaşlılık ve ölüm sigortası primleri % 20 üzerinden tahsil edilecek, bu primin sigortalı ve işveren paylarının tespitinde 506 sayılı Kanunun 73'üncü maddesinin (D) fıkrasında belirtilen oranlar (% 9 + % 11) esas alınacaktır.

c) Malütlük, Yaşlılık ve Ölüm Topluluk Sigortası Sözleşmesi imzalanmasına ilişkin Kuruma yapılacak olan başvuruların değerlendirilmesi, ilgili ünitelerin yetkisine bırakıldığından, bundan böyle topluluk sigortası sözleşmesi imzalanmasına ilişkin talep ve belgeler, Genel Müdürlüğümüze onay için gönderilmeksizin, 09/06/1988 tarih, 12-25.Ek, 05/01/1996 tarih, 12-70.Ek ve 19/01/2000 tarih, 12-103.Ek Genelgelerinde belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde sigorta müdürlüklerince değerlendirilip, iki nüsha olarak hazırlanacak sözleşmenin bir örneği ilgili topluluğa iade edilecek, diğer nüshası ise topluluğun üniteindeki dosyasında muhafaza edilecektir.

3) Diğer İşlemler

a) Yukarıda yapılan açıklamalara göre, üstlenilen bir işte çalıştırılan işçiler isteğe bağlı sigortaya veya topluluk sigortasına tabi tutulabileceği gibi, bunlardan bir kısmı isteğe bağlı sigortalı, bir kısmı da topluluk sigortası kapsamına alınabilecektir.

b) Türkiye İş Kurumu'na ibraz edilmek üzere, bu genelgenin (A) bölümünde açıklanan şekliyle yurtdışında çalıştırılmak üzere götürülen Türk işçilerinin her biri için Kurumumuzca kurulan sigortalılık ilişkisi hakkında, sigortalı veya işverene bir yazı verilebilecektir.

c) 06/08/2003 tarihinden önce imzalanan tip sözleşmelerine göre topluluk sigortasına tabi tutulan Türk işçilerinden bu tarihten sonra isteğe bağlı sigortaya prim ödemek isteyenler, bu isteklerine ilişkin talep dilekçesinin Kurum kayıtlarına geçtiği tarihi takip eden aybaşından geçerli olmak üzere topluluk sigortasıyla ilişkileri kesilerek, haklarında 506 sayılı Kanunun isteğe bağlı sigorta hükümleri uygulanacaktır. Buna göre, aynı işveren ve bu işverenin üstlendiği işe bağlı topluluk mensubu üye sayısının bir kişiye düşmesi halinde, sözleşmenin 12'nci maddesinin (c) fıkrası uyarınca sözleşme kendiliğinden fesh olacağından işverenin söz konusu sözleşmeden kaynaklanan yükümlülükleri de sona erecektir.

d) İşverenlerin sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanmayan ülkelerde üstlendikleri işlerde çalıştırılan Türk işçilerinin isteğe bağlı sigortaya veya topluluk sigortasına tabi tutulmasına ilişkin 08/08/2003 tarih ve 12-126.Ek Genelgenin (D bölümü) bu Genelgeye aykırı hükümleri yürürlükten kaldırılmıştır.

B- ORTAK İŞLEMLER

Malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları yönüyle topluluk sigortasına tabi avukat ve noterlerle yurt içi ve yurtdışı topluluk mensupları hakkında müştereken uygulanacak hususlar aşağıda açıklanmıştır:

1) Topluluk sigortasına tabi tutulan tüm sigortalılar için 01/09/2003 tarihinden geçerli olmak üzere malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları prim oranı %30 olarak uygulanacaktır.

Ancak, bunlardan ayrıca topluluk sigortasına tabi olarak hastalık sigortası primi ödeyenler hakkında malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları prim oranı %20 olarak esas alınacaktır.

Bu nedenle, malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına topluluk sigortası yoluyla devam eden tüm sigortalıların aynı zamanda hastalık sigortası yönünden prim ödeyip ödemedikleri araştırılarak mükerrer prim tahsilatı yapılmamasına dikkat edilecektir.

2) Baro başkanlıkları ve noter odaları ile yurtiçi ve yurt dışı topluluklarla temasa geçilerek 01/09/2003 tarihinden geçerli olmak üzere yeni Malüllük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortaları Tip Sözleşmeleri ikişer nüsha olarak imzalanacak, sözleşmenin bir nüshası ilgili topluluğa iade edilecek, diğer nüshası ise ünitedeki topluluk dosyasında muhafaza edilecektir. Eski tip sözleşmeler ise söz konusu tarihten geçerli olmak üzere yürürlükten kaldırılacaktır.

3) Topluluk sigortası işyeri ve sigortalı tescil programlarında yapılan düzenlemeyle; topluluk sigortası işyerlerinin işkolu kodu hanesine (9999) yerine o işyerinin iş kolu kodunun yazılması, işyeri sicil numaraları mahiyet kodları ise;

a) Avukat ve noterler için 5,

b) Yurtiçi topluluklar için 6,

c) Yurtdışı topluluklar için ise 9,

olarak belirlenmiştir.

4) Malullük, yaşlılık ve ölüm topluluk sigortasına devam edenlere ilişkin olarak düzenlenen istatistiki bilgiler, bundan böyle Genel Müdürlüğümüze (Tahsisler Daire Başkanlığına) gönderilmeyecek, ancak bu bilgilerin istendiğinde bilgisayar ortamında alınabilmesini teminen 3'üncü maddede belirtilen kodların doğru ve eksiksiz olarak bilgisayara aktarılmasında gerekli özen gösterilecektir.

Bilgi edinilmesi ve gereğince işlem yapılmasını rica ederiz.

Şait ERSOY
Genel Müdür V.

Nazmi GÜLETOĞLU
Kurum Başkan V.

EKLER _____ :

- EK-1: 1 adet Topluluk Sigortası
Genel Şartları (3 sayfa)
EK-2: 3 adet Topluluk Sigortası
Tip Sözleşmesi (7 sayfa)
EK-3: 1 adet Beyan ve Taahhüt Belgesi

DAĞITIM _____ :

GEREĞİ İÇİN _____ :

Merkez ve Taşra
Teşkilatına

BİLGİ İÇİN _____ :

Çalışma ve Sosyal
Güvenlik Bakanlığına